

ماهنامه علمى پژوهشى

دسے، مکانیک مدر س

mme.modares.ac.ir

لکا اللہ بنیں معلقہ میں پروشی محالیک مدرس سوال اللہ ۲

توسعه روش بولتزمن شبکه ای برای شبیهسازی احتراق شعله نفوذی آرام متان توسط مکانیزم های کاهش یافته

مصطفى آشىنا1، محمدحسن رحيميان²

1 - دانشجوی دکتری، مهندسی مکانیک، دانشگاه تهران، تهران

2 - دانشیار، مهندسی مکانیک، دانشگاه تهران، تهران

* تهران، صندوق پستى rahimyan@ut.ac.ir ،123456789

چکیدہ	اطلاعات مقاله
در این مقاله احتراق یک جت متان با استفاده از چند معادله با آهنگ واکنش محدود و توسط روش بولتزمن شبکه ای شبیهسازی شده است. در این مدل از دو دسته از توابع توزیع، یک دسته برای حل معادلات پیوستگی و مومنتم و دسته دیگر برای حل معادلات گرما و اجزاء شیمیایی استفاده شده است. معادله بولتزمن شبکه ای برای جریان تراکمپذیر با تقریب عدد ماخ پایین مدل شده و چگالی از طریق رابطه گاز کامل به دما وابسته شده است. تولید و مصرف اجزاء شیمیایی و گرمای واکنشها به صورت جملات چشمه در معادلات بولتزمن شبکهای وارد شدهاند. استفاده از مکانیزمهای کاهش یافته چند معادلهای بهجای تنها یک معادله، در نظر گرفتن اثر دما و غلظت اجزاء بر خواص و آهنگ واکنشها در هر مرحله زمانی از مزیتهای مدل توسعه داده شده است. مدل احتراقی با استفاده از شبیهسازی یک مکانیزم چهار معادلهای با شش مرحله زمانی از مزیتهای مدل توسعه داده شده است. مدل احتراقی با استفاده از شبیهسازی یک مکانیزم چهار معادلهای با شش در یک شعله نفوذی جت آرام متان و مقایسه نتایج با دادههای تجربی اعتبارسنجی شده است. نتایج نشان می دهد مدل توسعه داده شده غلظت اجزاء شیمیایی مختلف و دمای شعله را با دقت مناسبی پیشبینی می کند. این مسأله از این نظر حائز اهمیت است که برای حل میدان غلظت اجزاء شیمیایی متفاوت که ضرایب نفوذ آنها تابعی از مکان و دما است نیاز است تا زمان آسایش در معادله بولتزمن تابعی از دما و مکان یاشد. این امر در الگوریتمهای معمول سبب ناپایداری و واگرایی حل میشود. برای حل این مشکل بازههای زمانی برای دما و هرکدام از اجزاء شیمیایی در هر مرحله حل اصلاح میشوند تا مشکل ناپایداری حل میشود. برای حل این مشکل بازههای زمانی برای دما و هرکدام از اجزاء شیمیایی در	مقاله پژوهشی کامل دریافت: 17 مرداد 1394 پذیرش: 03 آذر 1394 ارائه در سایت: 28 آذر 1394 <i>کلید واژگان:</i> بولتزمن شبکهای مکانیزم کاهش یافته شعله نفوذی جت متان

Developing lattice Boltzmann method for simulation of reduced combustion mechanisms in laminar methane jet diffusion flames

Mostafa Ashna¹, Mohammad Hassan Rahimian^{2*}

Department of Mechanical Engineering, University of Tehran, Tehran, Iran. * P.O.B. 123456789 Tehran, Iran, rahimyan@ut.ac.ir

ARTICLE INFORMATION

ABSTRACT

Original Research Paper Received 08 August 2015 Accepted 24 November 2015 Available Online 19 December 2015

Keywords: Lattice Boltzmann reduced mechanism diffusion flame methane jet

In this paper the coupled lattice Boltzmann model is developed for simulation of multi-step combustion mechanism of a methane jet diffusion flame. The lattice Boltzmann scheme employs the double-distribution-function model, one distribution function for solving flow field and another for temperature and species concentration fields. The density and temperature fields are coupled through low Mach number flow field. The solution parameters such as species properties and rate of chemical reactions are adjusted in each time step according to temperature and concentration of species variations. Using combustion mechanisms instead of one step fast chemistry reaction and considering effect of temperature and species concentration on solution parameters are the main advantages of the developed model. For validation of the model, a fourstep reduced mechanism with six species is used for simulation of combustion in a methane jet diffusion flame configuration. Results show that the developed model predicts the concentration of chemical species and flame temperature with good accuracy. It is important to note that the relaxation time in lattice Boltzmann equation must be a function of both temperature and space to gain these results. Variation of the relaxation time eventuate in divergence of solution in usual LB Models. To overcome this problem the time steps are adjusted according to temperature variation. Agreement between the present results and experimental data confirms that this scheme is also an efficient numerical method for more detailed combustion simulations.

Please cite this article using:

برای ارجاع به این مقاله از عبارت ذیل استفاده نمایید:

M. Ashna, M.H. Rahimian, Developing lattice Boltzmann method for simulation of reduced combustion mechanisms in laminar methane jet diffusion flames, *Modares Mechanical Engineering*, Vol. 16, No. 1, pp. 63-71, 2015 (in Persian)

رایانهای نیز بسیار چالش برانگیز است. تنها پس از ظهور رایانههای پر قدرت بود که پژوهشگران توانستند احتراق را با جزئیات قابل قبول بصورت عددی مدلسازی کنند. روشها و الگوریتمهای عددی متعددی برای غلبه بر پیچیدگیهای شبیهسازی این پدیده ابداع شده است.

شبیهسازی عددی احتراق با در نظر گرفتن تنها یک واکنش شیمیایی آنی، هرچند از لحاظ نظری ارزشمند است اما جزئیات زیادی از فرایند را بدست نمیدهد. همچنین در نظر گرفتن تمامی واکنشهای شیمیایی رخ داده یا حتی در نظر گرفتن یک مکانیزم شیمیایی کامل، جز برای هندسههای بسیار ساده، بسیار مشکل و پرهزینه است. بنابراین تلاش بسیاری شده است تا با کاهش تعداد واکنشهای در نظر گرفته شده، اصلی ترین و مؤثر ترین واکنشها در قالب یک مکانیزم کاهش یافته ارائه شود.

بورک و شومان [1] برای اولین بار صفحه واکنش یا صفحه شعله را به عنوان مکان واکنش در شعلههای نفوذی در نظریه احتراق معرفی کردند. آنها متغیرهای پیوسته و مشتق پذیری را برای بیان غلظت سوخت و اکسید کننده در دو طرف صفحه واکنش معرفی کردند. آنها همچنین معادلات توزیع دما و غلظت سوخت و اکسیژن را با فرض ضرایب نفوذ گرما و اجزاء شیمیایی برابر (عدد لویس برابر یک) به صورت تئوریک حل کردند و با نتایج تجربی حاصل از آزمایش توسط خودشان مقایسه کردند. تطبیق نتایج نظری و تجربی و سادگی نظریه آنها باعث شده است تا این نظریه به یک نظریه کلاسیک در احتراق مبدل شود.

ادلمن و همکاران [2] یک مدل ریاضی را برای توضیح شعلههای جت نفوذی آرام پیشنهاد دادند. مدل آنها اثرات لزجت، نفوذ، گرانش، اینرسی و واکنش شیمیایی را شامل میشد. احتراق توسط یک معادله شیمیایی آنی در فرمول بندیی به سبک لایههای مرزی با معادلات بقاء ترکیب و معادلات به روش اختلاف محدود صریح، حل شده بود. تحلیلهای ابعادی انجام شده توسط ایشان نشان داد که شعاع عریض ترین قسمت شعله، سرعت جریان و شرایط ترمودینامیکی از مشخصههای جریان هستند. انها همچنین آزمایش هایی با محفظه در حال سقوط برای شرایط با جاذبه و شرایط بدون جاذبه طراحی و اجرا کردند. نتایج تحلیلی آنها توافق خوبی با دادههای آزمایش های مربوط به شرایط با جاذبه و توافق ضعیفی برای شرایط بدون جاذبه نشان میدادند.

ویلیامز و لینان [3] مدل بورک و شومان را برای اعداد لویس غیر واحد اما ثابت با استفاده از دو متغیر کسر مخلوط گسترش دادند. متغیر اضافی غلظت اجزاء را با استفاده از نسبت ضرایب نفوذ آنها محاسبه می کرد. میدان دما بصورت جداگانه و توسط معادله بقای انرژی محاسبه می شد.

در روشهای مذکور فرض اصلی این است که آهنگ واکنشهای شیمیایی نسبت به آهنگ نفوذ بسیار سریع است. احتراق واقعی شامل واکنشهای شیمیایی با آهنگهای واکنش بسیار تند تا بسیار آهسته می شود که در نظر گرفتن همزمان آنها مشکلاتی را در حلهای عددی ایجاد می کند.

یافته چهار معادلهای را برای احتراق جتهای آرام متان پیشنهاد دادند. آنها شعلههای نفوذی متان را برای غلظت اجزاء شیمیایی و مشخصههای فیزیکی همچون ساختار و خاموشی شعله با استفاده از این مکانیزم کاهش یافته مورد بررسی قرار دادند. بدین منظور معادلات ناویراستوکس و معادلات غلظت اجزاء برای متغیر کسر مخلوط را بازنویسی کرده و آن را به روش عددی اختلاف محدود حل کردند. آنها نتایج خود را بر مبنای دادههای تجربی یامااوکا و سوجی [6] اصلاح کردند.

جونز و لیندشتات [7] یک مکانیزم کاهش یافته چهار معادلهای را برای احتراق آلکانها پیشنهاد دادند. مدل آنها شامل دو معادله تجزیه سوخت و دو معادله تعادلی میباشد. آنها معادلات جریان و واکنشهای شیمیایی را با استفاده از تابع جریان بیبعد شده به روش عددی اختلاف محدود ضمنی حل کردند. ثوابت مربوط به آهنگ واکنش با استفاده از دادههای تجربی محاسبه شدهاند. مدل چهار معادلهای آنها هم برای شعلههای پیش آمیخته و هم برای شعلههای نفوذی کارایی دارد.

تمامی تحقیقات عددی ذکر شده با حل معادلات ناویر استوکس انجام شدهاند. اخیرا روش بولتزمن شبکهای به عنوان یک روش برای حل مسایل جریان سیال مطرح شده است. مزیتهای ذاتی آن همچون کدنویسی ساده و توانایی موازی سازی رایانهای، آن را به عنوان روش موثری برای حل مسائل سیال با حجم زیاد محاسبات عددی همچون جریان دوفاز، جریان در محیط متخلخل، هندسههای پیچیده و جریانهای واکنشی مطرح کرده است [9,8]. با وجود تمامی مزیتهای گفته شده استفاده از این روش برای حل مسائل احتراق با وجود تلاشهای صورت گرفته در سالهای اخیر، هنوز در مراحل اولیه خود است.

سوچی و همکاران [10] برای اولین بار روش بولتزمن شبکهای را برای مدلسازی احتراق توسعه دادند. آنها از مدل دو بعدی FCHC 24 سرعته استفاده کردند که علاوه بر تابع توزیع اصلی شامل دو تابع توزیع اسکالر غیر فعال، یکی برای میدان دما و دیگری برای کسر مخلوط سوخت بود. این توابع توزیع، واکنش آنی احتراق و میدان دما را در کنار میدان مومنتم مدل می-کنند. مشکل اصلی مدل آنها وابسته نبودن چگالی به میدان دما است بنابراین با استفاده از این مدل نمیتوان تغییرات چگالی را بر اثر گرمای آزاد شده در واکنش بدست آورد. در احتراق واقعی تغییرات دما بر چگالی و از طریق آن بر میدان جریان تاثیر میگذارد به همین دلیل نتایج آنها اختلاف زیادی با نتایج تحقیقات تجربی داشت.

یاماموتو و همکاران [12,11] احتراق شعلههای نفوذی را با استفاده از مدل دو تابعی شبیهسازی کردند. یک تابع برای فشار و دستهای دیگر از توابع برای دما و نسبت جرمی اجزاء شیمیایی. آنها احتراق را با یک واکنش آنی شیمیایی شبیهسازی کردند. در کار آنها نیز میدان چگالی به میدان دما وابسته نیست. در کار دیگری، یاماموتو و همکاران [13] یک شعله نفوذی جریان مخالف را با استفاده از مدل واکنش سریع و همچنین مکانیزم شیمایی کامل به روش بولتزمن شبکهای مدل کردند. اگرچه این اولین شبیهسازی احتراق توسط مکانیزمهای شیمیایی به روش بولتزمن بود، اما در این کار نیز چگالی به میدان دما وابسته نبود و نتایج، توافق خوبی با دادههای تجربی نداشتند. فیلیپووا و همکاران [14] تقریب عدد ماخ کوچک از معادلات ناویر استوکس را برای شبیهسازی احتراق توسط روش بولتزمن شبکهای معرفی

بولیگ و همکاران [4] فرمول بندی جدیدی از مدل بورک و شومان برای رفع این مشکلات ارائه دادند و واکنش های با آهنگ محدود را برای شعلههای نفوذی متان و هوا مدل کردند. در مدل آنها یک مکانیزم کاهش یافته سه مرحلهای که غیر از واکنش دهنده ها و محصولات، شامل اجزاء H2 و CO می-شد همراه با معادلات بقا مومنتم و پیوستگی به صورت عددی و به روش اختلاف محدود شبیه سازی شده است. آنها مشکل سختی دستگاه معادلات شیمیایی را که به دلیل سرعتهای واکنش مختلف در معادلات بوجود می-آید، با تغییر متغیر و فرمول بندی خاص رفع نمودند. پترز و کی [5] با بررسی مطالعات عددی انجام شده، یک مکانیزم کاهش

1- Face-centered hyper-cub

مهندسی مکانیک مدرس، فروردین 1395، دورہ 16، شمارہ 1

کردند. در جریانهای واکنشی با سرعت کم که امواج صوتی¹ اثر قابل توجهی بر احتراق ندارند، مشخصه جریان عدد ماخ کوچک است و صرفا تغییرات دما باعث تغییر چگالی میشود [17]. آنها الگوریتم عددی پیشنهاد دادند که شامل مدل BGK² اصلاح شده همراه با روش اختلاف محدود برای حل میدان دما و اجزاء شیمیایی میشد. به جای تابع توزیع استاندارد برای چگالی آنها از یک تابع توزیع برای فشار استفاده کردند که برای مدل کردن معادلات ناویر استوکس تراکمپذیر همدما بوجود آمده بود. احتراق تنها با یک واکنش کلی آنی مدلسازی شده و تنها اجزاء اصلی واکنش دهندهها و محصولات در نظر گرفته شده بود.

چن و همکاران [19,18] احتراق در عدد ماخ پایین را بوسیله مدل بولتزمن شبکهای کوپل شده شبیهسازی کردند. آنها از الگوریتمی استفاده کردند که میدانهای جریان، دما و اجزاء شیمیایی را تنها با استقاده از روش بولتزمن شبکهای حل می کرد. چگالی سیال مستقیما با میدان دما وابسته شده بود. آنها پارامتر جدیدی را به نام دمای مشخصه معرفی کردند که اندازه بازههای زمانی، زمان آسایش و لزجت دینامیک سیال در هر مرحله از حل عددی بر مبنای آن اصلاح می شود. مدل آنها پایداری عددی بهتری را در کنار سایر مزیتهای روش بولتزمن ارائه می دهد.

لی و همکاران [20] الگوریتم جدیدی را برای شبیه سازی شعلههای نفوذی آرام ارائه دادند. الگوریتم آنها شامل دو تابع توزیع می شود که یکی معادلات ناویر استوکس با تقریب ماخ پایین را مدل سازی می کند و دیگری کسر مخلوط را -که معادلات انرژی و اجزاء شیمیایی را ترکیب می کند-مدل سازی می کند. آنها از مدل گذرای صفحه شعله بورک و شومان با فرض واکنش آنی و ضرایب نفوذ برابر برای تمامی اجزاء شیمیایی استفاده کردند. هرچند معادله بولتزمن بدست آمده در تحقیق آنها برای کسر مخلوط در واکنشهای آنی بود اما می توان کارشان را برای واکنش های با سرعت محدود هم تعمیم داد.

در تمامی کارهای فوق الذکر احتراق با استفاده از معادلات شیمیایی آنی مدل شده است. اگرچه استفاده از تنها یک معادله واکنش آنی اطلاعات عمومی در مورد احتراق به ما میدهد، اما برای بدست آوردن اطلاعات دقیق تر از محصولات و آنچه در حین احتراق اتفاق میافتد باید از مکانیزمهای احتراق با معادلات بیشتر و کامل تر استفاده نمود. در همین راستا در این مقاله مدل دو تابعی چن و همکاران که برای واکنشهای آنی ابداع شده بود برای حل واکنش-های با سرعت محدود و متفاوت مربوط به مکانیزمهای احتراقی توسعه داده شده است. تاثیر دما و غلظت اجزاء شیمیایی بر خواص از جمله ضرایب نفوذ اجزاء و سرعت واکنشها در نظر گرفته شده است. برای حل همزمان معادلات مربوط به واکنشهای با سرعت متفاوت، اندازه بازه زمانی و زمانهای آسایش در معادله بولتزمن برای هر معادله شیمیایی در هر مرحله حل به صورت مجزا محاسبه می شود. برای اعتبار سنجی مدل، یک شعله نفوذی جت متان با یک مکانیزم کلی چهار معادلهای پیشنهاد شده توسط جونز و لیندشتات [7] شبیهسازی شده و میدانهای دما و غلظت اجزاء شیمیایی با نتایج تجربی گزارش شده توسط میشل و همکارن [21] مقایسه شده است. 2- فرمول بندي مسأله 1-2- معادلات حاكم معادلات ناویر استوکس با تقریب عدد ماخ کم³ و معادله بقاء اجزاء شیمیایی

حاكم بر احتراق نفوذى آرام بەصورت (1-6) خواهند بود [19,16]:

$$\partial_t \rho + \nabla_\alpha \rho u_\alpha = \mathbf{0} \tag{1}$$
$$\partial_t \rho u_\alpha + \nabla_\beta \rho u_\alpha u_\beta = -\nabla_\alpha P_h + \nabla_\beta \mu (\nabla_\alpha u_\beta + \nabla_\beta u_\alpha) \tag{2}$$

$$\rho C_p (\partial_t T + u_\alpha \nabla_\alpha T) = \nabla_\alpha C_p \kappa \rho \nabla_\alpha T + \sum_{i=1}^{i=1} h_i \omega_i + \partial_t P_0$$
(3)

$$\rho(\mathcal{O}_t Y_i + u_\alpha \nabla_\alpha Y_i) = V_\alpha D_i \rho V_\alpha Y_i + \omega_i , i = 1, \dots, N-1$$
(4)

$$\sum_{i=1}^{N} Y_i = \mathbf{1}$$
(5)

$$\rho = \frac{\Gamma_0 W}{PT} \tag{6}$$

در معادلات فوق q، U و T به ترتیب چگالی، سرعت و دمای مخلوط، μ ، λ و C_p به ترتیب لزجت دینامیک، ضریب رسانایی گرمایی و ظرفیت گرمایی فشار ثابت مخلوط میباشند. Y_i و D_i نسبت جرمی و ضریب نفوذ جرمی اجزاء شیمیایی در مخلوط هستند. ω_i و ω_i نیز به ترتیب آهنگ تولید جزء شیمیایی و گرمای اجزاء شیمیایی هستند. R ثابت جهانی گازها و $\overline{W}$ وزن مولکولی متوسط مخلوط گاز است که توسط رابطه (7) داده می شود:

$$\overline{W} = \frac{\mathbf{1}}{\sum_{i=1}^{N} \frac{Y_i}{W_i}}$$
(7)

فشار کل P در معادلات ناویر استوکس به دو جزء تقسیم شده است: فشار ترمودینامیکی P_{th} و فشار هیدرولیکی P_{h} . فشار ترمودینامیکی تنها تابعی از زمان بوده و به مکان بستگی ندارد در نتیجه برای یک سیستم پایا و باز، ثابت است و مشتقات آن در معادله (3) حذف می گردند [19]. از اثر اتلاف انرژی لزجت، انتقال گرمای تشعشع، جاذبه، و سایر نیروهای حجمی در مدل صرف نظر شده است. شکل بیبعد معادلات فوق برای انتقال پارامترها به فضای بولتزمن استفاده شده است که به شکل (8-11) میباشند:

$$\partial_{t^*}\rho^* + \nabla^*_{\alpha}\rho^* u^*_{\alpha} = \mathbf{0}$$

$$\partial_{t^*}\rho^* u^*_{\alpha} + \nabla^*_{\beta}\rho^* u^*_{\alpha} u^*_{\beta} = -\nabla^*_{\alpha}P^*$$

$$\mathbf{1} \qquad \mathbf{1} \qquad \mathbf{1}$$

$$+ \frac{1}{\operatorname{Re}} \nabla^{*}_{\beta} \mu^{*} (\nabla^{*}_{\alpha} u^{*}_{\beta} + \nabla^{*}_{\beta} u^{*}_{\alpha})$$
(9)

$$\partial_{t^*}T^* + u^*{}_{\alpha}\nabla^*{}_{\alpha}T^* = \frac{1}{\rho^* \operatorname{RePr}} \nabla^*{}_{\alpha}\mu^* \nabla^*{}_{\alpha}T^* + \sum_{i=1} h^*{}_i\omega^*{}_i$$
(10)

 $\partial_{t^*}Y_i + u^*{}_{\alpha}\nabla^*{}_{\alpha}Y_i = \frac{1}{\rho^* \operatorname{ReSc}_i}\nabla^*{}_{\alpha}\mu^*\nabla^*{}_{\alpha}Y_i + \omega^*{}_i, i = 1, \dots, N-1$ (11) evaluation: $P_{\alpha} = \mu'(\rho D_i)$ $P_{\alpha} = P_{\alpha}\mu^* \nabla^*{}_{\alpha}Y_i + \omega^*{}_i, i = 1, \dots, N-1$ evaluation: $P_{\alpha} = P_{\alpha}(\rho D_i)$ T_{α} P_{α} $P_{\alpha} = P_{\alpha}(\rho D_i)$ $P_{\alpha} = P_{\alpha}(\rho D_i)$ $P_{\alpha} = P_{\alpha}(\rho D_i)$ $P_{\alpha} = P_{\alpha}(P_{\alpha} D_{\alpha})$ $P_{\alpha} = P_{\alpha}(P_{\alpha} D_{\alpha})$ $P_{\alpha} = P_{\alpha}(P_{\alpha} D_{\alpha})$ $P_{\alpha}(P_{\alpha} D_{\alpha})$ $P_{\alpha} = P_{\alpha}(P_{\alpha} D_{\alpha})$ $P_{\alpha}(P_{\alpha} D_{\alpha})$ $P_{\alpha} = P_{\alpha}(P_{\alpha} D_{\alpha})$ $P_{\alpha} = P_{\alpha}(P_{\alpha} D_{\alpha}$

1- Acoustic

2- Bhatnagar, Gross and Krook

3- Low Mach Number Approximation

مهندسی مکانیک مدرس، فروردین 1395، دورہ 16، شمارہ 1

2-2- مدل بولترمن سبحه ای 2-2-1- میدان جریان

برای مدلسازی احتراق، الگوریتمی بر پایه مدل دو تابع توزیعی پیشنهاد شده توسط چن و همکاران [19,18] که در آن چگالی به میدان دما وابسته است طرحریزی شده است. در این مدل یک تابع توزیع، معادلات ناویر استوکس با تقریب ماخ کم را مدل می کند و دستهای دیگر از توابع توزیع شامل یک تابع برای گرما و 1-n تابع -که در آن n تعداد اجزاء شیمیایی است – برای اجزاء

شیمیایی، میدان دما و نسبت جرمی اجزاء شیمیایی را مدل میکنند. طرح D2Q9 برای گسستهسازی فضا بکار رفته است. معادله بولتزمن گسسته شده بصورت (12) خواهد بود:

 $f_{k}(x + ce_{k}\Delta t, t + \Delta t) - f_{k}(x, t) = -\frac{1}{\tau}(f_{k}(x, t) - f_{k}^{eq}(x, t))$ (12) $\sum_{k=1}^{\infty} f_{k}(x, t) - f_{k}(x, t) - f_{k}^{eq}(x, t)$ (12) $\sum_{k=1}^{\infty} f_{k}(x, t) - f_{k}^{eq}(x, t)$ (13) $\sum_{k=1}^{\infty} f_{k}^{eq} + ce_{k}(x, t) - f_{k}^{eq}(x, t)$ (12) $\sum_{k=1}^{\infty} f_{k}(x, t) - f_{k}^{eq}(x, t)$ (13) $\sum_{k=1}^{\infty} f_{k}(x, t) - f_{k}^{eq}(x, t) - f_{k}^{eq}(x, t)$ (13) $\sum_{k=1}^{\infty} f_{k}(x, t) - f_{k}^{eq}(x, t) - f_{k}^{eq}(x, t)$ (13) $\sum_{k=1}^{\infty} f_{k}(x, t) - f_{k}^{eq}(x, t) - f_{k$

(13)

$$\begin{aligned} f_k^{\text{eq}} &= \chi_k + \rho s_k(\boldsymbol{u}) \\ \lambda_k &= \lambda P_1/c^2 \quad \boldsymbol{g}_0 = \rho - \boldsymbol{4}\sigma P_1/c^2 \quad \boldsymbol{g}_0 \\ \lambda_k &= \gamma P_1$$

$$s_k (u) = s_k \begin{bmatrix} 3 & -\frac{1}{c} & -\frac{1}{2} & -\frac{1}{2} & -\frac{1}{2} & -\frac{1}{2} & -\frac{1}{2} \end{bmatrix}$$
 (14)
(14) $b_k = \frac{1}{2} + \frac{1}{2} +$

سرعت در مدل بولتزمن $c = \Delta x / \Delta t$ تعریف میشوند و $\xi_{5,6,7,8} = 1/36$ سرعت در مدل بولتزمن است. فشار هیدرولیکی و مومنتم را میتوان از معادلات (15-16) بازیابی کرد:

$$P_{1} = \frac{1}{4\sigma} \left[\sum_{k \neq 0} f_{k} + \rho s_{0}(u) \right]$$

$$ou = \sum c e_{k} f_{k}$$
(15)

لزجت سینماتیک از طریق رابطه (17) به بازههای زمانی و زمان اسایش مرتبط است.

$$\nu = \frac{2\tau - 1}{6}c^2 \Delta t \tag{17}$$

در این روش چگالی مخلوط مستقیما از معادله بولتزمن (معادله 12) محاسبه نمی شود بلکه با استفاده از قانون گاز ایده ال و در هر مرحله زمانی بصورت رابطه (18) محاسبه می شود [18]

$$\rho^{n+1} = \frac{\rho_0 T_0 W^{n+1}}{T^{n+1} \overline{W}_0} \tag{18}$$

که در آن $\overline{W}_0$ وزن مولکولی میانگین مخلوط در حالتی است که مخلوط در دمای T_0 است و زیرنویسهای n یا 1+n مراحل زمانی را نشان میدهند. زمان آسایش τ در هر مرحله توسط معادله (17) محاسبه می شود. با استفاده از معادله (18) می توان لزجت سینماتیک را با رابطه (19) در هر مرحله محاسبه نمود.

$$\nu = \frac{\mu}{\rho} = \frac{\mu T W_0}{\rho_0 T_0 \overline{W}} \tag{19}$$

برای بدست آوردن لزجت دینامیک در هر مرحله فرض شده است که مقدار آن از رابطه (20) به دما وابسته است [19]:

$$\mu = \mu_0 \sqrt{\frac{T}{T_0}} \tag{20}$$

2-2-2 - میدان های دما و نسبت جرمی اجزاء

$$\omega_{i}^{*} = \frac{l_{0}}{u_{0}\rho_{0}}\omega_{i} = \frac{l_{0}}{u_{0}\rho_{0}}W_{i}\sum_{j}a_{ij}(r_{j}^{b} - r_{j}^{f})$$
(22)

$$Q_{i} = \left(\frac{1}{l_{0}}\right)_{\text{LBM}} \omega^{*}_{i}$$

$$(23)$$

$$Q_{i} = \left(\frac{1}{l_{0}}\right)_{\text{LBM}} \omega^{*}_{i}$$

$$(23)$$

$$Q_0 = \left(C_p T_0\right)_{\text{LBM}} \left(\frac{1}{l_0}\right)_{\text{LBM}} \sum_{i=1}^{l} \mathbf{h}^*_i \omega^*_i$$
(24)

در معادلات فوق a_{ij} ضریب استوکیومتری جزء i-ام در معادله واکنشی ز-ام و r^f و r^{jb} آهنگهای واکنش معادله واکنشی *ز*-ام است. تابع توزیع تعادلی برای این میدان ها بصورت (25) خواهد بود.

$$g_{s,k}^{eq} = \xi_k Z \left[\mathbf{1} + \mathbf{3} \frac{(e_k \cdot u)}{c} + \frac{\mathbf{9}}{\mathbf{2}} \frac{(e_k \cdot u)^2}{c^2} - \frac{\mathbf{3}}{\mathbf{2}} \frac{|u|^2}{c^2} \right]$$
(25)

که در ان Z نشان دهنده دما (s=0) و نسبت جرمی جزء s-ام (...,s=1,2) می-باشد. دما و نسبت جرمی اجزاء از معادلات (27,26) بازیابی می شوند.

$$T = \sum_{k} g_{T,k}$$
(26)

$$Y_i = \sum_k g_{Y_i,k} \tag{27}$$

ضریب نفوذ گرما *κ*، و ضرایب نفوذ جرمی اجزای شیمیایی *D*i از طریق روابط (29,28) با زمانهای آسایش مرتبط هستند.

$$\kappa = \frac{2\tau_T - \mathbf{1}}{\mathbf{6}} c^2 \Delta t \tag{28}$$

$$D_i = \frac{2\tau_{Y_i} - \mathbf{1}}{\mathbf{6}} c^2 \Delta t$$

$$\frac{1}{6}c^2\Delta t \tag{29}$$

مرتبط خواهند شد. و اجزاء شیمیایی آسایش مربوط به معادلات بولتزمن دما و اجزاء شیمیایی au_{Y_i} و au_{T} و Sci و Sci مرتبط خواهند شد.

3-2 - مكانيزم كاهش يافته

برای اعتبارسنجی مدل فوق احتراق یک شعله نفوذی جت متان که دادههای تجربی آن برای اجزاء شیمیایی گزارش شده مدل و شبیهسازی شده است. از مکانیزم کاهش یافته عمومی برای احتراق آلکان ها که توسط جونز و لینداشتات [7] پیشنهاد شده برای شبیهسازی شعله نفوذی جت متان استفاده شده است. این مکانیزم شامل دو معادله مصرف سوخت و دو معادله تعادلی میباشد و تولید و مصرف شش جزء شیمیایی را مدلسازی میکند. نتایج منتشر شده توسط محققان کارایی این مکانیزم را در پیشبینی سرعت شعله، ضخامت شعله و توزیع اجزاء شیمیایی در شعلههای نفوذی آرام جتهای هم راستا نشان میدهد [21]. مکانیزم کاهش یافته چهار معادلهای بصورت (30-33) است:

 $\begin{array}{c} \mathsf{CH}_4 + \frac{1}{2}\mathsf{O}_2 \rightarrow \mathsf{CO} + 2\mathsf{H}_2 \\ \mathsf{CH}_4 + \mathsf{H}_2\mathsf{O} \rightarrow \mathsf{CO} + 3\mathsf{H}_2 \end{array} \tag{30}$

$$\mathbf{H}_2 + \frac{\mathbf{1}}{\mathbf{2}}\mathbf{O}_2 \leftrightarrow \mathbf{H}_2\mathbf{O} \tag{32}$$

$$\mathbf{CO} + \mathbf{H}_2 \mathbf{O} \leftrightarrow \mathbf{CO}_2 + \mathbf{H}_2 \tag{33}$$

که در انها اهنگهای واکنشهای مستقیم از روابط (34-37) محاسبه می شود:
$$r_1^f = k_1^f(T)[CH_4]^{1/2}[O_2]^{5/4}$$
 (34)

[DOR: 20.1001.1.10275940.1395.16.1.10.3]

$r_{2}^{1} = k_{2}^{1}(T)[CH_{4}][H_{2}O]$				(35)
$r_3^{\rm f} = k_3^{\rm f}(T)[H_2]^{1/4}[O_2]^{3/2}$				(36)
$r_4^{\rm f} = k_4^{\rm f}$ (T)[CO][H ₂ O]				(37)
1 داده شده است:	ستقیم در جدول	۔ واکنش ہ	ثابتهای اهنگ	مقادير
				-
(بر مبنای)[7] (k _f = A T ^b exp	مستقيم ((E/RT-)	نگ واکنش	1 ثابتھای آھ	جدول
	(	s و K،c	ی kmol ،kg، al	واحدها;
Table 1 Forward rate consta	nts (as A T ^b e ^{-E/RT}	) (Units kg,	m, s, kmol, cal	<u>, K</u>)
ضريب أهنگ واكنش	A	b	Ε	
k_1^{f}	0.44×10 ¹²	0	30000	
$k_2^{ m f}$	0.30×10 ⁰⁹	0	30000	
$r_3^{ m f}$	0.68×10 ¹⁶	-1	40000	
$r_4^{ m f}$	0.275×1010	0	20000	

مهندسی مکانیک مدرس، فروردین 1395، دورہ 16، شمارہ 1

معادله بولتزمن برای مدل سازی میدان دما و نسبت جرمی اجزاء شیمیایی بصورت رابطه (21) خواهد بود: $g_{s,k}(x + ce_k\Delta t, t + \Delta t) - g_{s,k}(x, t) = -\frac{1}{\tau_s}(g_{s,k}(x, t) - g_{s,k}^{eq}(x, t)) + \xi_k Q_s\Delta t$ (21) (21) زیر نویس ۶ در معادله بالا نشان دهنده دما (3-0) و نسبت جرمی اجزاء شیمیایی (...,S=1,2) است. Q_s جمله چشمه در معادله فوق است که برای شیمیایی (...,S=1,2) است. S=1,2,...,2 تولید یا مصرف اجزاء شیمیایی را نشان میدهد. با استفاده از آنالیز ابعادی پارامترها، میتوان روابط (22-24) را توشت:

Fig. ${f 1}$ Computational domain and boundaries

شکل 1 دامنه محاسباتی و شرایط مرزی

آهنگهای واکنشهای معکوس (معادلات 32 و 33) از مقادیر آهنگ واکنش مستقیم و ثابتهای تعادلی استخراج شده از دادههای ترمودینامیکی و طبق رابطه (38) محاسبه می شوند [22].

$$k_i^{\rm b}(T) = \frac{k_i^{f}(T)}{k_i^{\rm c}(T)}$$
 (38)
در رابطه فوق $k_i^{\rm c}(T)$ ثابت تعادلی مربوط به معادلات واکنشی میباشد.

4-2 هندسه و شرایط مرزی

احتراق جریانهای هم راستای متان به عنوان سوخت و هوا به عنوان اکسیدکننده شبیهسازی شده و شکل شعله و توزیع دما و اجزای شیمیایی در مقاطعی از شعله با نتایج تجربی مقایسه شده است. هندسه شبیهسازی شده در شکل 1 داده شده است. متان از ورودی مرکزی و هوا از اطراف وارد محفظه احتراق میشوند. مکانی که در آن متان و هوا با نسبتهای استوکیومتری حضور دارند به عنوان مکان اولیه شعله برای شروع حل در نظر گرفته شده است.

> شرایط مرزی زیر برای حل معادلات بولتزمن در نظر گرفته شده است، 1- مقادیر مشخص سرعت، دما و اجزاء شیمیایی در ورودیها

- -2 دیوارههای آدیاباتیک صلب با نفوذ شیمیایی صفر
  - 3- شرط عدم لغزش در ديوارهها
  - 4- شرط مرزی خروجی آزاد در قسمت فوقانی

سرعت و نسبت جرمی ورودی برای متان به ترتیب 2.14 cm/s و 1 و برای هوا به ترتیب 4.42 cm/s و 0.233 اکسیژن و 0.767 نیتروژن در نظر گرفته شده است. دمای ورودی برای هر دو جریان 300K بوده و تمامی خواص اولیه سیال از جمله لزجت، ضرایب نفوذ و ظرفیتهای گرمایی در این دما از داده-های ترمودینامیکی استخراج شدهاند.

$$\frac{c^{n}}{c} = \sqrt{\frac{T_{max}^{n}}{T_{0}}}$$
(39)

$$wym a a b c x = c^{n} \Delta t^{n}$$
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)
(40)

3 **- نتايج**

در این قسمت برای اعتبارسنجی مدل بولتزمن، نتایج بدست آمده از حل عددی با نتایج تجربی و نظری گزارش شده توسط میشل و همکاران مقایسه شده است [21]. شبیهسازی عددی انجام شده شامل سادهسازیهایی میشود که در تفسیر نتایج باید مد نظر قرار گیرند. مهمترین این ساده سازی ها عبارتند از: • در مدل احتراقی تنها شش جزء شیمیایی در نظر گرفته شده است. این امر جهت مقایسه با نتایج تجربی گزارش شده میباشد. این مسأله از این نظر حائز اهمیت است که در کار تجربی اجزاء شیمیایی زیادی وجود دارند که بر فرایند احتراق تاثیر میگذارند هرچند غلظت آنها گزارش نشود. اما در کار عددی صرفا اجزاء شیمیایی مدل شده بر فرایند احتراق تاثیر میگذارند.

اثرات جاذبه در مدل بولتزمن در نظر گرفته نشدهاند در حالی که به دلیل
 اختلاف چگالی زیاد، جاذبه در حرکت گاز موثر خواهد بود. درنظر نگرفتن جاذبه
 باعث پهنتر شدن توزیعهای دما و اجزاء شیمیایی می شود هرچند این اثر به دلیل
 کم بودن اثر جاذبه نسبت به اینرسی اولیه سیال بسیار جزئی خواهد بود.

 اثرات تشعشع در نظر گرفته نشدهاند. هرچند دیوارهها در کار تجربی عایق بودهاند، اما انتقال گرمای تشعشع بخصوص از قسمت بالایی محفظه احتراق بر توزیع دما موثر است.

شکل 2 کانتورهای مربوط به نسبت مولی متان در محفظه احتراق را نشان میدهد. (توجه شود که معادلات بولتزمن بر مبنای نسبت جرمی هستند، اما نتایج برای مقایسه با دادههای تجربی بر حسب نسبتهای مولی بیان شدهاند).

Fig. 2 Methane mole fraction contours. The lines (a, b and c) show the cross sections at which the concentration profiles are calculated.

شکل 2 کانتورهای نسبت مولی متان. خطوط (a,b,c) سطح مقطع هایی را نشان میدهد که توزیع نسبت مولی اجزاء با داده های تجربی و تئوریک گزارش شده مقایسه شده است.

5-2- الگوریتم حل ابتدا تمامی خواص در دمای 300K از جداول مربوطه استخراج، توسط آنالیز ابعادی و با استفاده از اعداد بیبعد ذکر شده به مقادیر مربوط به فضای بولتزمن تبدیل میشوند. سپس فرآیند حل بدون واکنش شیمیایی انجام میشود تا اجزاء شیمیایی سوخت و هوا به حالت پایدار برسند. سپس معادلات واکنشهای احتراق نیز به روند حل معادلات اضافه شروع میشوند. در هر مرحله بیشترین دمای موجود در دامنه حل به عنوان دمای مشخصه در نظر گرفته شده و سرعت ذره در محیط بولتزمن شبکهای از رابطه (39) اصلاح می گردد:

مهندسی مکانیک مدرس، فروردین 1395، دورہ 16، شمارہ 1

صفحه شعله را میتوان مکان هندسی نقاطی با نسبت مولی یا جرمی متان صفر و یا نقاط با بیشترین دما –جایی که واکنشها با بیشترین آهنگ رخ میدهند- در نظر گرفت. در این شکل خطوط (a,b,c) سطح مقطعهایی را نشان میدهد که دادههای تجربی برای دما و نسبت مولی اجزاء توسط میشل و همکاران گزارش شده است.

شکل 3 کانتورهای دما را نشان میدهد. سرعت واکنشهای احتراقی با افزایش دما افزایش مییابد بنابراین مکان شعله را میتوان نقاط با بیشرین دما در نظر گرفت. مقایسه شکلهای 2 و 3 نشان می دهد بیشینه دما در قسمت خارجی صفحه شعله جاییکه غلظت سوخت به صفر رسیده است، میباشد.

شکل 4 توزیع چگالی را در دامنه حل نشان می دهد. چگالی با دما نسبت عکس و با وزن مولکولی میانگین (معادله 18) نسبت مستقیم دارد. کاهش چگالی در قسمتهای داخلی شعله به دلیل دمای بالا و نسبت جرمی بالای متان با وزن مولکولی کمتر نسبت به اکسیژن و نیتروژن است. در ورودی سوخت، چگالی کمتر صرفا به دلیل نسبت جرمی بالای متان است. در نواحی نزدیک شعله دمای بالا دلیل اصلی کاهش چگالی است.

بردارهای سرعت در شکل 5 نشان داده شدهاند. در مدلهای بولتزمن که میدان چگالی به میدان دما وابسته نیست عدم تغییر چگالی باعث تخمین نادرست میدان سرعت میشد.

Fig. 5 Velocity Vectors.

شکل 5 بردارهای سرعت.

در این مدل که چگالی به میدان دما وابسته شده است، بردارهای سرعت در نواحی با دمای بیشتر و چگالی کمتر، بزرگترند و این بقای جرم را ارضا می-کند. در مرز خروجی توزیع بردارهای سرعت نشان می دهد که افزایش دما در قسمت بالای شعله بصورت یکنواخت در آمده است.

شکلهای 6 تا 11 مقایسه بیان نتایج حل عددی به روش بولتزمن شبکهای (خطوط پر) دادههای تجربی از مرجع [21] (علایم مثلث شکل) و نتایج نظری برای واکنش تک معادلهای (خط چین) را نشان میدهند.

شكل 6 نسبت مولى اجزاء را در سطح مقطع افقى 1.2cm بالاتر از ورودی (خط a در شکل 2) نشان می دهد. نتایج حل عددی به روش بولتزمن در حالت کلی با دادههای تجربی و نظری همخوانی دارند. با مقایسه نتایج برای H₂O ،CH₄ و CO₂ مشاهده می شود که نسبت مولی بدست آمده از روش بولتزمن شبکهای کمی کمتر از مقادیر نظری تک مرحلهای است. از آنجا که در محاسبات نظری تنها یک واکنش شیمیایی و تنها اجزاء شیمیایی مربوط به واکنش دهندهها و محصولات احتراق در نظر گرفته شده است و نسبتهای مولی CO و H₂ در نظر گرفته نشدهاند، مقادیر مربوط بهH₂O ، CH₄ و CO₂ در روش نظری تک مرحلهای بیشتر خواهد بود. از طرف دیگر با توجه به اینکه در کار تجربی کلیه ذرات موجود در واکنش از قبیل CH₂ ،CH وجود دارد در حالی که این ذرات در روش بولتزمن شبکه ای محاسبه نشده است، مقادیر متان وجود در داخل شعله در روش تجربی اندکی کمتر از روش بولتزمن شبکهای است. نسبتهای مولی بدست آمده از روش بولتزمن برای CO و CO2 کمی بیشتر از نتایج تجربی هستند. این مسأله به دلیل در نظر نگرفتن سایر اجزاء شیمیایی در مدل بولتزمن اما حضور آنها در احتراق واقعی است که باعث کاهش نسبتهای سایر اجزا در حالت واقعی می شود. در این شکل مقادیر بدست آمده برای H₂ کمتر از مقادیر گزارش شده در کار تجربی می باشد. این عدم تطابق بخصوص در نواحی داخلی شعله که سوخت درصد جرمي بالايي دارد، توسط جونز و ليندشتات [7] -ارائه دهندگان مدل احتراقی چهار واکنشی- نیز گزارش شدهاست. ایشان خطای روابط آهنگ واکنشهای (32) و (33) در ناحیه داخلی شعله با نسبت جرمی سوخت زیاد (ابتدای شعله) را دلیل این امر دانستهاند .

[DOR: 20.1001.1.10275940.1395.16.1.10.3]

Y (cm)

3

2

مهندسی مکانیک مدرس، فروردین 1395، دورہ 16، شمارہ 1

68

0.8

0.7

0.6

0.5 0.4 0.3

0.2

6

شکل 4 کانتورهای چگالی

0.1

4

مصطفى آشنا و محمدحسن رحيميان

0.25 r

0.2

Mole Fraction 0

0.05

0

0.12

0.1

80.0 Mole Fraction 90.0 Traction 80.0 80.0

0.02

0.25

0.2

Mole Fraction 1.0

°ò

شکل 7 نسبت مولی اجزاء را در سطح مقطع افقی 2.4cm بالاتر از ورودی **(**خط b در شکل 2) نشان میدهد. نسبت مولی CH₄ نسبت به شکل 6 کاهش یافته و این به دلیل مصرف سوخت در فرایند احتراق در فاصله 1.2 تا 2.4 سانتیمتر است. Theoretical one step reaction LBM Theoretical one step reaction 0.35 Experiment LBM Experiment 0.3 02 Flame Sheet 0.25 Mole Fraction 51.0 51.0 CH4 CH4 02 0.1 02 0.05 02 1.5 00 0.5 Distance fromSymmetric Axis (cm) Distance from Symmetry Axis (cm) 0.12 Flame Sheet CO2 0.1 co co 0.02 0 0.8 0.2 0.4 0.6 1.2 1.4 0.5 Distance from Symmetric Axis (cm) Distance From Symmetric Axis (cm) 0.25 ſ Flame Sheet H2O 0.2 H2O Mole Fraction 1.0 1.0

طرح کلی نتایج شبیه به شکل 6 بوده و در اینجا نیز نتایج حل عددی به روش بولتزمن از نتایج نظری کمی کمتر و از نتایج تجربی کمی بیشترند.

Distance from Symmetric Axis (cm)

Fig. 7 Mole fraction profiles established 2.4 cm above the inlet. Solid lines denote LBM computed profiles. Dashed lines are theoretical profiles and triangle symbols are experimental data from reference [21].

شکل 7 توزیع نسبت های مولی اجزاء 2.4cm بالاتر از ورودی. خطوط پر نتایج حل عددی به روش بولتزمن، خط چینها نتایج نظری یک معادلهای و علایم مثلثی نتایج تجربی از مرجع [21] را نمایش میدهند.

Distance From Symmetric Axis (cm)

Fig. 6 Mole fraction profiles established 1.2 cm above the inlet. Solid lines denote LBM computed profiles. Dashed lines are theoretical profiles and triangle symbols are experimental data from reference [21].

شکل 6 توزیع نسبت های مولی اجزاء 1.2cm بالاتر از ورودی. خطوط پر نتایج حل عددی به روش بولتزمن، خط چینها نتایج نظری یک معادلهای و علایم مثلثی نتایج تجربی از مرجع [21] را نمایش میدهند.

مهندسی مکانیک مدرس، فروردین 1395، دورہ 16، شمارہ 1

1.5

1.5

Fig. 9 Temperature profiles established 1.2 cm above the inlet. Solid lines denote LBM computed profiles. Dashed lines are theoretical profiles and triangle symbols are experimental data from reference [21]. شكل 9 توزيع دما 1.2 cm بالاتر از ورودى. خطوط پر نتايج حل عددى به روش

بولتزمن، خط چینها نتایج نظری یک معادلهای و علایم مثلثی نتایج تجربی از مرجع [21] را نمایش میدهند.

شکل 8 نسبت مولی اجزاء را در سطح مقطع افقی 5cm بالاتر از ورودی (خط c در شکل 2) نشان میدهد. از آنجا که این مقطع بالاتر از صفحه شعله قرار گرفته است تمامی متان مصرف شده و نسبت مولی آن در شکل صفر است. نتایج محاسبه شده با روش بولتزمن توافق خوبی با دادههای تجربی مربوط به O2، C02، O2 و H2 دارند.

در شکل 8 نتایج حل عددی به روش بولتزمن برای H₂O در ناحیه بیرونی شعله جایی که نسبت جرمی H₂ به صفر میل می کند کمتر از نتایج تجربی است. این موضوع در شکلهای 6 و 7 تکرار شده است. در تحلیل عددی نسبت جرمی بخار آب در هوای ورودی صفر در نظر گرفته شده است در حالی که در کار تجربی هوای ورودی مقادیر بسیار کمی بخار آب به همراه دارد. این موضوع می تواند کمی نسبت مولی بخار آب در کار عددی نسبت به داده های تجربی را توضیح دهد. مقادیر محاسبه شده بخار آب در ناحیه داخلی شعله، جایی که ورودی، هم در کار عددی و هم در کار تجربی متان خالص است مساوی یا بیشتر از نتایج تجربی است.

شکل 9 توزیع دما را در سطح مقطع افقی 1.2cm بالاتر از ورودی (خط a در شکل 2) نشان میدهد. در حالت کلی نتایج حل عددی به روش بولتزمن منطبق با دادههای تجربی و نتایج نظری است. با توجه به اینکه در سطح مقطع a در داخل شعله مقادیر متان به صورت تجربی کمتر از مقادیر محاسبه شده است این به معنی سوخته شدن مقادیر بیشتری از متان است بنابر این درجه حرارت در این مقطع در حالت تجربی اندکی بیشتر از مقادیر نظری و بولتمن شبکه ای است.

شکل 10 توزیع دما را در سطح مقطع افقی 2.4cm بالاتر از ورودی (خط
b در شکل 2) نشان میدهد. در ناحیه داخلی شعله روش بولتزمن مقادیر دما
را بیشتر از دادههای تجربی نشان میدهد. در احتراق واقعی مراحل و اجزاء
شیمیایی احتراق بیشتر است و اجزاء شیمیایی نسوخته بیشتری هنوز در
ناحیه داخلی وجود دارند درحالیکه در مکانیزم حل شده تنها چهار مرحله
شیمیایی و شش جزء شیمیایی وجود دارد و بیشتر اجزاء شیمیایی سوختهاند
و انرژی بیشتری آزاد شده است.
شکل 11 توزیع دما را در سطح مقطع افقی 5cm بالاتر از ورودی (خط c
در شکل 2) نشان می دهد. در حالت کلی نتایج حل عددی به روش بولتزمن

مهندسی مکانیک مدرس، فروردین 1395، دورہ 16، شمارہ 1

Distance from Symmetric Axis (cm)

Fig. 8 Mole fraction profiles established 5.0 cm above the inlet. Solid lines denote LBM computed profiles. Dashed lines are theoretical profiles and triangle symbols are experimental data from reference [21].

شکل 8 توزیع نسبت های مولی اجزاء 5.0cm بالاتر از ورودی. خطوط پر نتایج حل عددی به روش بولتزمن، خط چینها نتایج نظری یک معادلهای و علایم مثلثی نتایج تجربی از مرجع [21] را نمایش میدهند.

به نظر میرسد استدلالات مربوط به شکل 6 در اینجا نیز صادق است. مقادیر CO و H₂ در روش بولتزمن شبکه ای و روش تجربی کاملا همخوانی دارد.

در اینجا نیز منطبق با دادههای تجربی و نتایج نظری است.

4 - بحث و نتيجه گيري

هدف اصلی این تحقیق توسعه روش بولتزمن شبکهای برای شبیهسازی مکانیزمهای واکنشی با سرعت محدود و دخیل کردن تاثیر دما و غلظت در خواص و پارامترهای حل از جمله سرعت واکنش بود. مهمترین نتایج حاصل از مطالعه عبارتند از:

 توافق نتایج حل عددی با دادههای تجربی نشان میدهد که روش چن و همکاران را میتوان برای حل واکنشهای احتراقی با سرعتهای محدود و متفاوت توسعه داد. هرچند در اینجا یک مکانیزم چهار معادلهای شبیهسازی شده است اما شبیهسازی مکانیزمهای پیچیدهتر ممکن است.

وابسته شدن میدان چگالی و خواص به میدان دما و اصلاح پارامترهای
 حل بخصوص بازههای زمانی در هر مرحله از حل باعث ارضای معادله
 پیوستگی شده است.

Fig. 10 Temperature profiles established 2.4 cm above the inlet. Solid lines denote LBM computed profiles. Dashed lines are theoretical profiles and triangle symbols are experimental data from reference [21].

شکل 10 توزیع دما 2.4cm بالاتر از ورودی. خطوط پر نتایج حل عددی به روش بولتزمن، خط چینها نتایج نظری یک معادلهای و علایم مثلثی نتایج تجربی از مرجع [21] را نمایش میدهند.

اگرچه نتایج توافق خوبی با دادههای تجربی دارند، اما اختلافاتی نیز دیده میشود که به دلیل ساده سازیهای صورت گرفته در حل عددی میباشند.
 برای بدست آوردن نتایج دقیقتر باید شرایط فیزیکی واقعیتر از جمله جاذبه و تشعشع را در نظر گرفت. با توجه به قابلیت انعطاف این روش میتوان این اثرات را بصورت جملههای چشمه به معادلات بولتزمن اضافه کرد.

5- **مراجع**

- [1] S. P. Burke, T. E. W. Schumann, Diffusion Flames, *Industrial and Engineering Chemistry*, Vol. 20, No. 10, pp. 998-1004, 1928.
- [2] R. B. Edelman, O. F. Fortune, G. Weilerstein, T. H. Cochran, J. B. Haggard, An analytical and experimental investigation of gravity effects upon laminar gas jet-diffusion flames, *Symposium (International) on Combustion*, Vol. 14, No. 1, pp. 399-412, 1973.
- [3] F. A. Williams, A. Linan, Fundamental Aspects of Combustion, pp. 144-146, New York: Oxford University Press, 1993.
- [4] M. Bollig, A. Linan, A. L. Sanchez, F. A. Williams, A Simplified Approach to the Numerical Description of Methan-Air Diffusion Flames, *Symposium* (*International*) on Combustion, Vol. 27, pp. 595-603, 1998.
- [5] N. Peters, R. J. Kee, The computation of stretched laminar methane-air diffusion flames using a reduced four-step mechanism, *Combustion and Flame*, Vol. 68, No. 1, pp. 17-29, 1987.
- [6] H. Tsuji, I. Yamaoka, Structure analysis of counterflow diffusion flames in the forward stagnation region of a porous cylinder, *Symposium* (*International*) on Combustion, Vol. 13, No. 1, pp. 723-731, 1971.
- [7] W. P. Jones, R. P. Lindstedt, Global Reaction Schemes for Hydrocarbon Combustion, *Combustion and Flame*, Vol. 73, pp. 233-249, 1988.
- [8] M. A. Bijarchi, M. H. Rahimian, Numerical Simulation of droplet collision in the two phase flow using Lattice Boltzmann Method, *Modares Mechanical Engineering*, Vol. 14, No. 2, pp. 85-96, 2014. (in persian)
- [9] M. Taghilou, M. H. Rahimian, Investigation of two-phase flow in porous media using lattice Boltzmann method, *Computers & Mathematics with Applications*, Vol. 67, No. 2, pp. 424-436, 2014. (in persian)
- [10] S. Succi, G. Bella, F. Papetti, Lattice Kinetic Theory for Numerical Combustion, *Journal of Scientific Computing*, Vol. 12, No. 4, 1997.
- [11] K. Yamamoto, LB simulation on combustion with turbulence, 2003, pp. 197-200.
- [12] K. Yamamoto, X. He, G. D. Doolen, Simulation of Combustion Field with Lattice Boltzmann Method, *Journal of Statistical Physics*, Vol. 107, pp. 367-383, 2002.
- [13] K. Yamamoto, Combustion Simulation using the Lattice boltzmann Method, *JSME International Journal*, Vol. 47, No. 2, pp. 4003-409, 2004.
- [14] O. Filipova, D. Hanel, Lattice-BGK model for low much number combustion, *International Journal Modern Physics*, Vol. 158, pp. 139-139, 2000.
- [15] O. Filipova, D. Hanel, A novel numerical scheme for reactive flows at low mach numbers, *Computer Physics Communications*, Vol. 129, pp. 267-267, 2000.
- [16] O. Filipova, D. Hanel, A Novel lattice BGK approach for low mach number combustion, *Journal of Computational Physics*, Vol. 9, No. C, pp. 267-267, 1998.
- [17] T. Poinsot, D. Veynante, *Theoretical and Numerical Combustion*, Philadelphia: R.T. Edwards Inc., 2001.
- [18] S. Chen, Z. Liu, Z. Tian, B. Shi, C. Zheng, S. Chena, Z. Liub, Z. Tianb, B. Shib, C. Zhengb, A simple lattice Boltzmann scheme for combustion simulation, *Computers and Mathematics with Applications*, Vol. 55, No. 7, pp. 1424-1432, 2008.
- [19] S. Chen, Z. Liu, C. Zhang, Z. He, Z. Tian, B. Shi, C. Zheng, A novel coupled lattice Boltzmann model for low Mach number combustion simulation, *Applied Mathematics and Computation*, Vol. 193, No. 1, pp. 266-284, 2007.

- [20] T. Lee, C.-L. C. L. Lin, L. D. L.-D. Chen, A lattice Boltzmann algorithm for calculation of the laminar jet diffusion flame, *Journal of Computational Physics*, Vol. 215, No. 1, pp. 133-152, 2006.
- [21] R. E. Mitchell, A. F. Sarofim, L. A. Clomburg, Experimental and Numerical Investigation of Confined Laminar Diffusion Flames, *Combustion and Flame*, Vol. 37, pp. 227-244, 1980.
- [22] R. A. Svehla, *Estimated viscosities and thermal conductivities of gases at high empterature*, 1962.

Fig. 11 Temperature profiles established 5 cm above the inlet. Solid lines denote LBM computed profiles. Dashed lines are theoretical profiles and triangle symbols are experimental data from reference [21]

شکل 11 توزیع دما 5cm بالاتر از ورودی. خطوط پر نتایج حل عددی به روش بولتزمن، خط چینها نتایج نظری یک معادلهای و علایم مثلثی نتایج تجربی از مرجع [21] را نمایش میدهند.

مهندسی مکانیک مدرس، فروردین 1395، دورہ 16، شمارہ 1